

ACTA DIURNA

MCMXCVII

Rakkaat jäsenet, tervetuloa Paideian 35. toimintavuoteen!

Vanhojen perinteiden mukaan aloitamme vuoden vanhan kertauksella ja uuden suunnittelulla. Ensimmäisenä, 13.2., on vuorossa vuosikokous, jonka esityslista on seuraavanlainen:

1. Esitetään edellisen vuoden toimintakertomus, tilinpäätös ja tiilintarkastajien lausunto.
2. Päätetään edellisten hyväksymisestä ja vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle.
3. Päätetään kuluvan vuoden jäsenmaksun suuruudesta.
4. Päätetään kokouskutsu- ja tiedonantokäytännöstä.
5. Käsitellään muut mahdolliset asiat.

Syksyllä vaalikokouksessa valittiin lähes entisenlainen johtokunta:

pj. Leena Järveläinen,
varapj. Karl-Gustav Sandelin,
siht. Ritva Nevalainen,
rah.hoit. Reija Pentti-Tuomisto
ja muut jäsenet

Paula Raitis,
Helena Rönkä,
Erkki Laakso,
Aarno Saleva,
Jyri Vaahtera.

Käänny puoleemme:

2332118, Leena.Jarvelainen@utu.fi ja
2371786, Ritva.Nevalainen@utu.fi.

Vuosikokouksen
yhteydessä

torstaina 13.2.1997
tasana klo 18.00

FL Timo Sironen

kertoo
sanoin ja kuvin

**Fregellaen,
latinalaisen kolonian
(328-125 eKr.),
historiasta ja
kaivauksista.**

Paikkana on **Externum**
= Medisiinan luentosali,
Kiinamylynkatu 10,
(ks. Kartta).

Esitelmä järjestetään
yhteistyössä Suomen klas-
sillisen arkeologian seuran
kanssa.

Kartta.

Arja ja Ateenan lampputuotanto

Turun yliopistossa on valmistunut ensimmäinen klassisen arkeologian väitöskirja - sopivasti tänä vuonna, kun oppiaine täyttää kymmenen vuotta. FL Arja Karivierin väitöskirja *The Athenian Lamp Industry in Late Antiquity* tarkastettiin 24. tammikuuta 1997. Tutkimus valottaa Ateenan lampputuotantoa myöhäisantiikin aikana tarjoten materiaalia monelle antiikintutkimuksen alalle. Virallisena vastaväittäjänä toimi Dr. John W. Hayes Oxfordin yliopistosta ja kustoksena professori Jussi-Pekka Taavitsainen.

Turussa ainutlaatuinen tilaisuus keräsi väkeä salin lähes täyteen. Alussa vastaväittäjä Hayes tunnusti olevansa tietämätön suomalaisesta väitöskäytännöstä, mikä antoi ylimääräisen sävyksen tilaisuudelle. Kirjan tarkastukseen kului vajaat kolme tuntia.

Paideia onnittelee jäsentään merkittävästä suorituksesta!

Anssi ja Ptolemaiokset

Oulun yliopistossa ilmestyi viime vuonna väitöskirja aiheesta *Rooman ja Ptolemaiosten poliittisten suhteiden kehitys 273-80 eKr.* Tutkimuksen tekijä FL Anssi Lampela kommentoi suomenkielistä työtään alkusanoissaan seuraavasti:

“Voidaan kysyä, onko laajan tutkimuksen kirjoittaminen Rooman ja Ptolemaiosten poliittisten suhteiden historiasta suomenkielisenä lainkaan järjellisen miehen teko. Ketkä muut sitä lukisivat kuin toiset suomalaiset antiikin historian tutkijat, jotka kirjoittavat kaikki omat tutkimuksensa vieraalla kielellä? Minulla ei ole mitään puolustusta paitsi se, että olen ylpeä suomalainen ja tehnyt opinnäytetyöni Suomen maassa ja suomalaisessa yliopistossa.”

Lisää väitöksiä

Actan tietojen mukaan Villa Lanten assistenttina toiminut Antero Tamisto väittelee 15.3. aiheesta *Birds in Mosaics. A Study on the Representation of Birds in Hellenistic and Romano-Campanian Tessellated Mosaics to the Early Augustan Age.*

Paideia kukitti
rahastonhoitaja Reija
Pentti-Tuomiston ja
hänen miehensä Pekka
Tuomiston, kun
pariskunnalle syntyi
poika marraskuussa
1996.
Onnea!

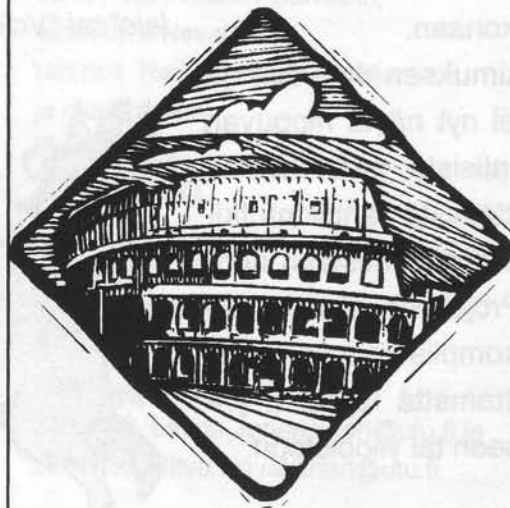

Minne menet, Suomen antiikintutkimus?

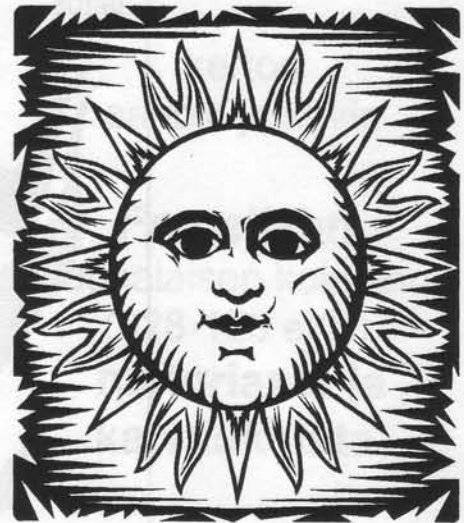
Klassillis - filologinen yhdistys, KFY, järjesti 17.12. Helsingissä keskustelutilaisuuden "Minne menet, Suomen antiikintutkimus?". Acta diurnan helsinkiläinen avustaja KK raportoi.

Keskustelua alustivat Tuomo Pekkanen, Juha Sihvola, Leena Pietilä-Castrén, Eeva-Maria Viitanen ja Olli Salomies. Puheenjohtajana toimi Heikki Solin.

Pekkanen ja Pietilä-Castrén loivat historialliset katsaukset latinan ja klassillisen arkeologian opetukseen Suomessa. Sihvola puolestaan puhui siitä, miksi antiikin tutkimusta kannattaa tehdä ja mainostaa muillekin. Viitanen käsitteli arkeologiassa tieteenä viime aikoina tapahtuneita kehityskulkuja ja niiden vaikutusta klassiseen arkeologiaan. Lopuksi Salomies puhui yleisesti antiikintutkimuksen laaja-alaisuudesta ja suhteesta "suureen yleisöön".

Yksi keskustelua hallinneista aiheista oli antiikintutkimuksen ky-syntä yhteiskunnassa. Tällä hetkellä erilaisia free lance -toita opetuksen ja tiedotusvälineiden piirissä olisi tarjolla paljon enemmän kuin pystytään ottamaan vastaan. Antiikintutkijat, kuten muutkin, joutuvat jatkossa toimimaan yhä enemmän määräaikaissa puitteissa.

Varsinaisesta tutkimuksen sisäl- löstä ei puhuttu. Sen sijaan oli kiinnostavaa kuulla erilaisia näkö- kulmia 1970-luvun radikalismista ja muiden aatteiden vaikutuksesta antiikintutkimuksen ja varsinkin latinan kielen suosioon: Pekkasen mukaan antiikin harrastus lisääntyy, kun oikeistolaisuus on suosiossa. Sihvola vuorostaan totesi klassisten eurooppalaisten arvojen pikemmin tukevan kriittistä suhtautumista moniin asioihin. Nythän ollaan sikäli hyvässä tilanteessa, että antiikin tutkiminen ei ole mikään poliittinen kannanotto.

Tilaisuuden tunnelma oli hyvä, eikä muureja rakennettu eri antiikintutkimuksen alojen edustajien välille. Mitään yhtenäistä konkreettista projektia ei ole näköpiirissä, vaikka sellaiseksi mm. Solin ja muutkin tarjosivat yhden laajan antiikintutkimuksen laitoksen perustamista Helsingin yliopistoon. Jaakko Frösénin mukaan tällaisen yksikön pitäisi olla yleisesti antiikin lähteitä tutkiva laitos.

Ongelmaksi koettiin se, että jos tällainen laitos perustettaisiin, antiikintutkimus muilla laitoksilla lakkaisi kokonaan.

Antiikintutkimuksen luovuus ja menestys ei nyt näytä riippuvan institutionaalisista muutoksista, vaan yksittäisistä antiikintutkijoista ja heidän luomistaan kontakteista. Projektien ei auta nykyisessä komplisoidussa tilanteessa välttämättä rajoittua yhteen laitokseen tai yliopistoon.

UUSI KÄÄNNÖS

Suomen kielelle käännettyjen antiikin klassikoiden määrä on lisääntynyt yhdellä. Aapo Junkola painutui Lukianoksen satiireihin ja nyt on saatavana kirjakaupoista omakustanne hintaan 153 markkaa.

Lukianos oli syntyjään syyrialainen ja eli noin vuosina 120-185. Hän kirjoitti noin 80 teosta, joista Junkola on valinnut kokoelmaansa kahdeksan satiiria. Teoksissaan Lukianos pilkkaa uskontoa ja filosofiaa sekä ihmisten naurettavaa ahneutta, omahyväisyyttä, tekopyhyyttä ja typeryyttä. Lukianoksen elämä kuljetti häntä paikasta ja ammatista toiseen. Hän kierteli Kreikassa ja Italiassa. Galliassa hän viipyi pitemmän aikaa, mutta siirtyi sieltä myöhemmin Ateenaan. Hän elätti itseään asianajajana, reetorina ja toimi lopulta keisarillisessa virassa Egyptissä.

Teivas Oksala kuvaa häntä näin: *Lukianos on kirjailijana Aristofaneen ohella Kreikan kirjallisuuden suurin satiirikko: antiikin "Rablais" tai "Voltaire"*.

